

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ____ ” _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Управління діяльністю банків на фінансовому ринку»
на тему: «Управління ліквідністю банку в умовах невизначеності»

Виконавець:

студент 63 К гр. ФФБС
ЯВОРСЬКИЙ Вадим Віталійович
(прізвище, ім'я, по батькові)
/підпис/

Науковий керівник:

К.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
СЕРГЄЄВА Олена Степанівна
(прізвище, ім'я, по батькові)
/підпис/

ОДЕСА – 2023

АНОТАЦІЯ

ЯВОРСЬКИЙ В.В. «УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ БАНКУ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою професійного спрямування «Управління діяльністю банків на фінансовому ринку» – Одеський національний економічний університет. - Одеса, 2023 р.

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – ліквідність банку як комплексне поняття, включаючи всі фактори, які впливають на її поточний та прогнозний рівень. У роботі розглядаються теоретичні аспекти забезпечення ліквідності банку, а саме: уточнено сутність поняття «ліквідність банку»; розроблено систему класифікаційних ознак та видів ліквідності банку; сформовано систему факторів, що впливають на ліквідність банків; досліджено сутність та складові управління ліквідністю банку. Проаналізовано ліквідність банківської системи України; систему управління ліквідністю АБ «Південний» та рівень ліквідності банку.

Запропоновано рекомендації для підвищення ефективності управління ліквідністю банків України, що включають; науково-методичний підхід до визначення внутрішніх детермінант буфера ліквідності банку на основі комплексного використання статистичних тестів та економетричного аналізу; алгоритм дій банківського менеджменту, що враховують отримані результати.

Ключові слова: банк, ліквідність банку; система управління ліквідністю; детермінанти впливу на ліквідність банку; буфери ліквідності.

ANNOTATION

YAVORSKYI V.V. «BANK LIQUIDITY MANAGEMENT UNDER THE UNCERTAINTY».

Qualifying academic paper for the Master degree in Specialty "072" Finance, Banking and Insurance "according to the Master degree curriculum professional field "Managing the activities of banks at the financial market". - Odessa National University of Economics – Odessa, 2023.

The thesis consists of three chapters. The object of study is bank liquidity as a complex concept, including all factors that affect its current and forecast levels. The thesis deals with theoretical aspects of ensuring bank liquidity, namely: the essence of the concept of «bank liquidity» is clarified; a system of classification of features and types of bank liquidity is developed; a system of factors affecting banks' liquidity is formed; and the essence and components of bank liquidity management are investigated. The author's analysis includes the analysis of the banking system' liquidity in Ukraine, the liquidity management system of AB «Pivdenny» and the bank's liquidity level.

Recommendations for improving the efficiency of liquidity management in banks in Ukraine are proposed, including a scientific and methodological approach to determining the internal determinants of the bank's liquidity buffer based on the complex use of statistical tests and econometric analysis and the algorithm of bank management actions, considering the obtained results.

Keywords: Bank, Bank Liquidity, Liquidity Management System, Determinants of Influence on Bank Liquidity, Liquidity Buffers.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛІКВІДНОСТІ БАНКУ	6
1.1 Систематизація підходів до визначення поняття «ліквідність банку».....	6
1.2 Характеристика факторів, що впливають на ліквідність банку та механізм її забезпечення	13
1.3 Науково-методичні засади управління ліквідністю банку	20
Висновки до розділу 1	30
РОЗДІЛ 2 ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛІКВІДНОСТІ АТ КБ «ПІВДЕННИЙ»	32
2.1 Аналіз ліквідності банківської системи України.....	32
2.2 Аналіз фінансового стану та ліквідності АБ «Південний».....	42
2.3 Система управління ліквідністю в АБ «Південний».....	57
Висновки до розділу 2	62
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛІКВІДНОСТІ АБ «ПІВДЕННИЙ»	64
3.1 Науково-методичний підхід до визначення внутрішніх детермінант буфера ліквідності банку	64
3.2 Апробація науково-методичного підходу до визначення внутрішніх детермінант буфера ліквідності АБ «Південний»	70
3.3 Механізм забезпечення ліквідності АБ «Південний»	77
Висновки до розділу 3	81
ВИСНОВКИ	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	87
ДОДАТКИ	97

ВСТУП

Актуальність теми роботи обґрунтована тим, що ефективне управління ліквідністю банків надважливе на макрорівні для підтримки стабільності платіжної системи та стійкості банківської системи. Проблеми підтримки ліквідності на мікрорівні також є одними з першочергових в управлінні банком. Їх актуальність обумовлена значним впливом ліквідності банку на його фінансову стійкість та імідж, оскільки для клієнтів, контрагентів та вкладників першочергове значення має здатність банку своєчасно виконувати зобов'язання та надавати нові кредити. Управління ліквідністю банків в умовах повномасштабної війни вимагає розроблення такої стратегії та методів управління ліквідністю, які враховують можливість значних негативних змін, забезпечують можливість швидкого реагування на зміни, адаптації до них або нівелювання їх негативних наслідків.

Отже, тема дослідження, присвячена управлінню ліквідністю банків України в поточних умовах, є актуальною та має практичну значущість.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження стратегій та політик банку, спрямованих на забезпечення необхідного рівня ліквідності та збалансованого управління ризиком ліквідності, та формування комплексу заходів для підвищення їх ефективності.

Відповідно до поставленої мети, завданнями дослідження є:

- уточнення сутності поняття «ліквідність банку»;
- уточнення класифікаційних ознак та видів ліквідності банку;
- формування системи факторів, що впливають на ліквідність банків;
- дослідження сутності та складових управління ліквідністю банку;
- аналіз ліквідності банківської системи України;
- вивчення системи управління ліквідності АБ «Південний» та аналіз рівня ліквідності банку;

- розроблення рекомендацій та стратегій для підвищення ефективності управління ліквідністю банків України.

Об'єктом дослідження є ліквідність банку як комплексне поняття, включаючи всі фактори, які впливають на її поточний та прогнозний рівень.

Предметом дослідження є процеси, методи та інструменти, що використовуються для забезпечення ліквідності банку.

Методи дослідження. У роботі використано загальнонаукові методи такі, як аналіз та синтез, індукція та дедукція, абстрагування і конкретизація (уточнення сутності поняття «ліквідність банку», класифікації її видів та форм; систематизації факторів впливу на ліквідність банку; визначення складових управління ліквідністю банку); порівняльний, коефіцієнтний, графічний та табличний аналіз (оцінювання рівня ліквідності банківської системи та АБ «Південний»); економетричні методи (розроблення науково-методичного підходу до визначення внутрішніх детермінант буфера ліквідності).

Інформаційну базу дослідження складають закони України та нормативні акти НБУ, що встановлюють вимоги до рівня ліквідності банків України, управління ліквідністю та ризиком ліквідності; праці вітчизняних та закордонних вчених з питань забезпечення ліквідності банку; звітність АБ «Південний», статистичні, аналітичні та наглядові дані НБУ.

Для проведення розрахунків використано MS Office Excel (оцінювання ліквідності банківської системи та АБ «Південний»); EViews (апробація науково-методичного підходу до визначення внутрішніх детермінант буфера ліквідності АБ «Південний»).

Наукова новизна результатів полягає в розвитку теоретичних основ забезпечення ліквідності банків та розробленні практичних рекомендацій щодо вдосконалення аналітичного інструментарію на основі комплексу статистичних та економетричних методів як основи для обґрунтування управлінських рішень.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що обґрунтовані в роботі пропозиції щодо визначення внутрішніх детермінант буфера ліквідності доведені до рівня алгоритмів та можуть бути використані

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного теоретичного дослідження зроблені наступні висновки.

Ліквідність банку запропоновано розглядати як здатність забезпечувати своєчасне виконання зобов'язань та надавати нові кредити, завдяки збалансованості між строками та сумами погашення розміщених активів і строками та сумами виконання зобов'язань, а також строками та сумами інших джерел і напрямів використання коштів.

Розроблено багаторівневу класифікацію ліквідності банку за наступними характеристиками: як об'єкту регулювання та управління з додатковими ознаками (об'єкти, економічна сутність, вид валюти); як механізму забезпечення з додатковими ознаками (характер, джерело формування, можливість регулювання, ретроспектива виникнення; кількісними (рівень); часовими з додатковими ознаками (часовий горизонт, час процесу управління, період оцінки та регулювання).

Розроблено систему факторів впливу на ліквідність банку, які запропоновано поділяти на: зовнішні з виділенням груп надзвичайного впливу (форс-мажор), непрямого впливу (політико-правові, економічні, соціальні, технологічні фактори), прямого впливу (ефективність банківського регулювання та нагляду та монетарної політики, стан фінансових ринків) з мега- та макрорівневою ієрархією; внутрішні фактори мікрорівня з поділом на фінансові (ресурсний потенціал власників, якість активів та пасивів, в тому числі кредитний, валютний та процентний ризику, ефективність діяльності банку) та нефінансові (стратегічний, операційний, юридичний ризик, ризик репутації та комплаєнс ризик). Визначено, що ці фактори та їх динаміка детермінуються цілями діяльності банку та стратегіями їх досягнення, а також ресурсами, наявними для їх досягнення.

Управління ліквідністю банку запропоновано розглядати інтегровано (за системним, процесним та адаптивним підходом) та визначено, що воно має включати реалізацію відповідної політики та стратегії через систему методів та інструментів з використанням організаційного, інформаційного та нормативного забезпечення. Компоненти управління ліквідністю банку потрібно розглядати як взаємозв'язок складових: об'єктної, суб'єктної, функціональної та цільової. Функціональна підсистема включає базові інструменти управління, до яких ми включили планування, аналіз, регулювання та контроль.

Визначено, що вагому роль у системі управління ліквідністю банку відіграє організаційне та інформаційне забезпечення, побудова якого визначається кожним банком окремо та залежить від його розміру, цілей діяльності та ін. з обов'язковим дотриманням нормативних вимог.

За результатами аналітичного дослідження ідентифіковано наявність профіциту ліквідності в банківській системі України, зважаючи на те, що протягом періоду дослідження їх фактичні показники перевищують встановлений регулятором рівень. Це насамперед забезпечується значними буферами ліквідності, сформованими банками в умовах високих загроз зовнішнього середовища.

Стійкість пасивів банків України за період аналізу зросла, зокрема через зміну дизайну монетарної політики НБУ, спрямовану на стимулювання залучення банками довгострокових коштів. Водночас значна частка коштів до запитання у зобов'язаннях банків генерує ризики ліквідності за пасивами.

Зважаючи на зазначене, ризик ліквідності банківської системи України є помірним та званою мірою залежить від змін в зовнішньому середовищі.

Об'єктом дослідження в роботі виступив АБ «Південний».

Визначено, що система управління ліквідністю АБ «Південний» містить всі необхідні компоненти, відповідає вимогам законодавства України та кращим практиками та дозволяє підтримувати достатній рівень ліквідності, попри негативний вплив зовнішнього середовища.

У пасивах АБ «Південний» на ліквідність негативно впливає домінування ресурсів строком до одного року (близько 95 %), при цьому 80 % становили кошти до запитання та строком до 1-го місяця. Це створює загрози зростання ризику ліквідності через чутливість коштів клієнтів, особливо фізичних осіб, до впливу зовнішніх шоків.

Активи АТ КБ «Південний» не створюють загрози втрати ліквідності, оскільки на балансі сформовані достатні первинні та вторинні резерви ліквідності, що до певної міри нівелюють негативний вплив короткострокових джерел фінансування, дохідні активи сформовані переважно державними цінними паперами з високим рівнем ліквідності та дохідності. Загрозу для ліквідності банку може становити зниження здатності позичальників обслуговувати свої борги через погіршення економічного середовища в країні, спричиненого повномасштабними військовими діями.

Банк виконує всі нормативи ліквідності, встановлені НБУ зі значним перевищенням, що засвідчує наявність достатніх буферів ліквідності та здатність банку покривати високоякісними активами відтік коштів у стресових умовах та платоспроможність на часовому горизонті до одного року.

Зважаючи на високий рівень загроз зовнішнього середовища, менеджментом банку має приділятися постійна увага контролю внутрішніх детермінант ліквідності, як щодо зниження ризику фондування, так і щодо формування достатнього обсягу первинних та вторинних резервів ліквідності.

Зважаючи на зазначене, в роботі розроблений науково-методичний підхід до визначення внутрішніх детермінант буфера ліквідності банку, що передбачає інтегрований багатоетапний аналіз із використанням статистичних тестів та регресійного аналізу.

Базуючись на результатах теоретичних розробок та аналітичних даних АБ «Південний», як первинні детермінанти було обрано показники, що визначають рівень буфера ліквідності: показник достатності капіталу, леверидж, залежність від роздрібного фінансування, частка активів в іноземній валюті,

частка недіючих активів, диверсифікація доходів, прибутковість активів та Z-показник.

За результатами статистичних тестів визначено доцільність включення до побудови регресійної моделі такі внутрішні детермінанти ліквідності, як показник залежності від роздрібного фінансування, частки недіючих активів, диверсифікації доходів та Z-показник.

Застосування розробленого науково-методичного підходу в діяльності банку дозволяє комплексно оцінити вплив внутрішніх детермінант на буфер ліквідності, що формує підґрунтя для застосування управлінських впливів менеджерами банку.

Базуючись на цьому, в роботі розроблено механізм забезпечення ліквідності банку, що передбачає:

- аналіз та оцінювання рівня впливу внутрішніх детермінант буферів ліквідності, доповнений інструментами прогнозування, сценарного аналізу та стрес-тестування;
- розроблення плану протидії внутрішнім загрозам та використання внутрішніх можливостей на альтернативній основі з використанням забезпеченості ресурсами, та ухвалення відповідних управлінських рішень;
- контроль та визначення досягнення цілей запроваджених заходів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Al-Harbi A. Determinants of banks liquidity: evidence from OIC countries. *Journal of Economic and Administrative Sciences*. 2017. № 33(2). P. 164-177.
2. Basel III: The Liquidity Coverage Ratio and liquidity risk monitoring tools: *Basel Committee on Banking Supervision*. January 2013. URL: <https://www.bis.org/publ/bcbs238.htm> (дата звернення: 06.09.2023).
3. Bonner C., Lelyveld I. V., Zymek R. Banks' liquidity buffers and the role of liquidity regulation. *Journal of Financial Services Research*. 2015. № 48. P. 215-234.
4. Cucinelli D. The determinants of bank liquidity risk within the context of euro area. *Interdisciplinary Journal of Research in Business*. 2013. № 2046. P. 7141.
5. De Bandt O., Lecarpentier S., Pouvelle C. Determinants of banks' liquidity: A French perspective on interactions between market and regulatory requirements. *Journal of Banking & Finance*. 2021. № 124. P. 106032.
6. Delechat M. C., Arbelaez M. H., Muthoora M. P. S., Vtyurina S. The determinants of banks' liquidity buffers in Central America. *International Monetary Fund*. 2012. WP/12/301. 43 p. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2012/wp12301.pdf> (дата звернення: 06.09.2023).
7. Demirgüç-Kunt A., Detragiache E., Tressel T. Banking on the Principles: Compliance with Basel Core Principles and Bank Soundness. *Journal of Financial Intermediation*. 2008. № 17(4). P. 511-542.
8. Fungáčová Z., Weill L., Zhou M. Bank capital, liquidity creation and deposit insurance. *Journal of Financial Services Research*. 2017. № 51. P. 97-123.
9. Liquidity Coinsurance and Bank Capital / Castiglionesi F., Feriozzi F., Lóránth G., Pelizzon L. *Journal of Money, Credit and Banking*. 2014. № 46, P. 409-443.

10. Аналіз банківської діяльності. Підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко. К.: КНЕУ, 2004. 599 с.
11. Балансові дані банків. *Національний банк України*. 2023. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#1> (дата звернення: 06.09.2023).
12. Барановський О. І., Путінцева Т. В. Місце і роль ліквідності комерційних банків у забезпеченні їх фінансової безпеки. *Financial and credit activity problems of theory and practice*. 2020. № 3(34). С.4-18.
13. Безвух С. В. Ліквідність банку: сутність та фактори впливу. *Ефективна економіка*. 2015. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4650> (дата звернення: 06.09.2023).
14. Бойко А. С. Фактори впливу на забезпечення банківської ліквідності в Україні. *Агросвіт*. 2018. № 11. С. 43-47.
15. Бормотова М. В., Луценко І. В. Деякі аспекти дефініції поняття ліквідність банку. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2017. № 58 (спец. вип.). С. 307-308.
16. Галицька Е., Висоцька Л. Удосконалення системи показників ліквідності комерційних банків. *Банківська справа*. 2002. № 2. С. 19-25.
17. Глосарій. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 06.09.2023).
18. Дзюблюк О., Рудан В. Управління ліквідністю банківської системи України : монографія. Тернопіль «Вектор». 2016. 290 с.
19. Довгань Ж. М. Менеджмент у банку : підручник. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 512 с.
20. Запорожець С. В. Внутрішній аудит управління ліквідністю банку. *Економіка і суспільство*. 2018. № 16. С.739-744.
21. Зверук Л. А., Руденко В. Ю. Система управління ліквідністю банківської установи. *Бізнес Інформ*. 2018. № 11. С. 394-401.

- 22.Звіт про управління (Звіт керівництва) АТ КБ «Південний» за 2018 рік.
URL: https://bank.com.ua/uploads/1/7323-auditorskij_visnovok_stanom_na_31_12_18.pdf (дата звернення: 28.08.2023).
- 23.Звіт про управління (Звіт керівництва) АТ КБ «Південний» за 2020 рік.
URL: https://bank.com.ua/uploads/4/24071-auditorskij_visnovok_konsolidovaniy_stanom_na_31_12_2020.pdf (дата звернення: 28.08.2023).
- 24.Звіт про управління (Звіт керівництва) АТ КБ «Південний» за 2022 рік.
URL: https://bank.com.ua/uploads/10/52071-auditorskij_visnovok_stanom_na_31_12_2022.pdf (дата звернення: 28.08.2023).
- 25.Звіт про фінансову стабільність. Грудень 2022 року. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2022-N1.pdf?v=4 (дата звернення: 27.08.2023).
- 26.Звіт про фінансову стабільність. Червень 2023 року. Національний банк України. 2023. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2023-N1.pdf?v=4 (дата звернення: 27.08.2023).
- 27.Значення економічних нормативів в розрізі банків. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442 (дата звернення: 06.09.2023).
- 28.Значення економічних нормативів в цілому по системі. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442 (дата звернення: 06.09.2023).
- 29.Іващук О.І. Концептуальні підходи до ліквідності банку як об'єкту фінансового управління. *Галицький економічний вісник*. 2010. № 2 (27). С. 163-169.
- 30.Ільчук П. Г., Коць О. О. Особливості регулювання банківської ліквідності на макро- та мікрорівнях. *Фінанс.-кредит. діяльність: проблеми теорії та практики*. 2021. Вип. 6. С. 32-42.

31. Казначейство банку: Навч. посіб. / Кириченко О. А., Денисенко М. П., Гречан А. П. та ін. К.: Центр учбової літератури, 2010. 464 с.
32. Карелов М. В. Економічна сутність та методи оцінки ліквідності банку. *Гроші, фінанси і кредит*. 2017. № 17. С. 654-657.
33. Карпець О. С., Сергієнко О. А., Бабенко М. В. Аналітико-прикладний інструментарій оцінки і прогнозування ліквідності банківських установ. *Бізнес Інформ*. 2017. № 10. С. 306-313.
34. Катан Л. І., Марченко Ю. С. Управління ліквідністю комерційних банків. *Молодий вчений*. 2017. № 5 (45). С. 580-591. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/5/130.pdf> (дата звернення: 06.09.2023).
35. Коваленко В. В. Регулювання ліквідності банків України: проблеми та перспективи. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 7. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1702> (дата звернення: 16.09.2023).
36. Косарева І. П., Крамська Д. О. Ліквідність банку: сутність та вплив основних факторів на діяльність банків. *Причорноморські економічні студії*. 2018. № 29. С. 99-103
37. Косов А. С. До питання інформаційного забезпечення управління ризиками банківської ліквідності. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. № 3 (08). С. 279-284.
38. Костюченко Т. І. Ліквідність комерційного банку: управління та регулювання. *Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції*. 2013. № 2. С. 86-92.
39. Криклій О. А., Ребрик Ю. С. Система комплексного управління ліквідністю банку. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2010. Т. 8. С. 9-17.
40. Криклій О. А., Рябіченко Д. О. Комплексний підхід до формування механізму управління ліквідністю банку на основі адаптивної моделі. *Бізнес Інформ*. 2012. № 9. С. 250-255.

41. Криклій О. А., Рябіченко Д. О. Методичне забезпечення аналізу ліквідності банку в посткризових умовах. *Ефективна економіка*. 2012. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1249> (дата звернення: 06.09.2023).
42. Лисьонкова Н. М., Єрмоленко О. А., Гармай І. Ю. Сутність та оцінка ліквідності банку. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Випуск 5 (16). URL: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2019/5_16_uk/52.pdf (дата звернення: 06.09.2023).
43. Литвинюк М., Демиденко В. Ліквідність банку та банківської системи як показник ефективності діяльності банку та її вплив на прибутковість комерційного банку. *Економіка і суспільство*. 2017. № 10. С. 631–636.
44. Макаренко Ю. П., Сущенко Т. В. Аналіз управління ліквідністю банку. *Ефективна економіка*. 2022. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9873> (дата звернення: 06.09.2023).
45. Малахова О. Л., Рудан В. Я. Теоретичні засади банківської ліквідності та фактори, що її визначають. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2010. Вип. 6. Т. 1. С. 217–223.
46. Марущак М. В. Управління ліквідністю в банках України: стратегічний та операційний рівень. *Фінанси України*. 2009. № 1. С. 126–131.
47. Методика розрахунку коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR): Рішення Правління НБУ № 101-рш від 15.02.2018. URL: <https://bank.gov.ua/document/download?docId=64531891> (дата звернення: 06.09.2023).
48. Методика розрахунку коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR), затверджена Постановою Правління Національного банку України від 24.12.2019 № 1001-рш. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1001500-19#n11> (дата звернення: 06.09.2023).

- 49.Методичні рекомендації щодо організації процесу формування управлінської звітності в банках України : Положення, затверджене постановою Національного банку України від 06.09.2007 № 324. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0324500-07> (дата звернення: 06.09.2023).
- 50.Міщенко В. І., Сомик А. В. Ліквідність банківської системи України: Науково-аналітичні матеріали. Київ. Центр наукових досліджень Національного банку України, 2008. 180 с.
- 51.Нікольчук Ю. М., Подокопна О. М. Імплементация зарубіжного досвіду управління ліквідністю комерційного банку у вітчизняну практику. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 2. С. 103-108.
- 52.Новікова Т., Антоненко О., Бауліна О. Управління ліквідністю банківської системи України: сучасний стан та проблеми. 25.11.2016. С. 32–44.
- 53.Основні показники діяльності банків України. *Національний банк України*. URL: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798 (дата звернення: 06.09.2023).
- 54.Павленко Л. Д., Крухмаль О. В., Заріцька А. І. Інструменти управління ліквідності банку в умовах трансформації міжнародних правових норм у національне законодавство. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. URL:<http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8500> (дата звернення: 16.09.2023).
- 55.Павленко Л. Д., Ткаченко А. П. Ризик-фактори ліквідності банку та методи їх оцінювання в умовах волатильності банківської системи України. *Ефективна економіка*. 2020. № 6. URL:<http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7946> (дата звернення: 16.09.2023).
- 56.Піг І. Особливості регулювання банківської ліквідності на макро-і мікрорівні. *Financial & Credit Activity: Problems of Theory & Practice*. 2021. №6(41).

57. Прикладна економетрика : навч. посіб. : у двох частинах. Частина 1 : / Л. С. Гур'янова, Т. С. Клебанова, С. В. Прокопович та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 235 с.
58. Принципи ефективного управління ліквідністю в банківських установах. *Національний банк України*. URL: http://www.bank.gov.ua/Bank_supervision/Risks/06.pdf (дата звернення: 06.09.2023).
59. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7.12.2000 № 2121-III [зі змін. та доп.]. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0946-05> (дата звернення: 06.09.2023).
60. Про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи: Положення, затверджене постановою Правління НБУ від 17.09.2015 № 615. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15#Text> (дата звернення: 06.09.2023).
61. Про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: Положення, затверджене постановою правління НБУ 11.06.2018 № 64 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#Text> (дата звернення: 06.09.2023).
62. Про особливості регулювання ліквідності банків у період дії воєнного стану: Положення, затверджене постановою Правління НБУ від 24.02.2022 № 22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0022500-22#Text> (дата звернення: 06.09.2023).
63. Про плани відновлення діяльності банків України та банківських груп: Положення, затверджене постановою правління НБУ 18.07.2019 № 95. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0095500-19#Text> (дата звернення: 06.09.2023).
64. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Інструкція, затверджена Постановою Правління НБУ № 368.

- URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01> (дата звернення: 06.09.2023).
65. Пугачова В. І., Погореленко Н. П., Христофорова, О. М. Розвиток аналітичного інструментарію регулювання ліквідності банків. *Вісник Одеського національного університету*. 2009. № 24, Вип. 4. С. 145-150.
66. Путінцева Т. В. Сутність ліквідності комерційних банків. *Вісник університету банківської справи*. 2019. № 2-3. С. 73-79.
67. Путінцева Т. В. Управління ліквідністю комерційних банків. *Вісник Університету банківської справи*. 2020. № 2. С.43-53.
68. Путінцева Т. В. Характеристика підсистем системи управління ліквідністю у забезпеченні фінансової безпеки вітчизняних комерційних банків. *Фінансовий простір*. 2021. № 3. С.27-39.
69. Ребрик Ю. С. Аналіз ліквідності банку в умовах нестабільності фінансових ринків. *Економічний аналіз*. 2010. Випуск 5С. 326-328.
70. Ребрик Ю. С. Стрес-тестування як інструмент оцінки ризику ліквідності банку. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. 2009. Т. 25. С. 338-342.
71. Ребрик Ю. С. Проблема трактування поняття «ліквідність» і «платоспроможність» у банківській діяльності. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. 2010. Випуск 28. С.93-99.
72. Рейтинг надійних банків України 2023. *Forinsurer*. URL: <https://forinsurer.com/rating-banks> (дата звернення: 09.09.2023).
73. Рейтинг стійкості банків. *Портал «Мінфін»*. URL: <https://minfin.com.ua/ua/banks/rating/?date=2023-07-01> (дата звернення: 09.09.2023).
74. Рудан В. В. Теоретичне обґрунтування сутності ліквідності банківської системи. *Вісник ТНЕУ*. 2011. № 3. С. 7-15.
75. Рудан В. Я. Управління ліквідністю банківської системи України: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08. Тернопіль, 2016. 24 с.

- 76.Рябіченко Д. О. Розвиток системи управління ліквідністю банку з урахуванням інтересів та впливу стейкхолдерів : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08. Суми, 2015. 244 с.
- 77.Серпенінова Ю. С. Фінансовий механізм управління ліквідністю банку : дис. на здобуття наукового ступеня канд. екон. наук : 08.00.08. Суми, 2010. 189 с.
- 78.Скоринговий індекс фінансової надійності банку. *YouControl*. URL: <https://youcontrol.com.ua/bank-finscore/> (дата звернення: 01.09.2023).
- 79.Стандарти управління ліквідністю банків: департамент фінансової стабільності НБУ. *Національний банк України*. 2018. 18 с. URL:<https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=69900831> (дата звернення: 12.09.2023).
- 80.Статистика індикаторів фінансової стійкості. *Національний банк України*. 2023. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44575 (дата звернення: 28.08.2023).
- 81.Статистика. *Національний банк України*. 2023. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic> (дата звернення: 28.08.2023).
- 82.Стельмах В. С., Міщенко В. І., Крилова В. В. Ліквідність банку: окремі аспекти управління та світовий досвід регулювання і нагляду. К. : ЦНД, 2008. 220 с.
- 83.Стрес-тестування банків України. 2021 рік. *Національний банк України*. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Stress_Test_Results_2021.pdf?v=4 (дата звернення: 28.08.2023).
- 84.Тарасевич Н. В. Окремі аспекти регулювання ліквідності банків. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2014. № 3 (54). С. 276-282.
- 85.Управління банківськими ризиками : навч. посіб. / під заг. ред. Л. О. Примостки. К. : КНЕУ, 2002. 600 с.
- 86.Фалюта А. Удосконалення системи управління ліквідністю банків в Україні. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2009. № 9. С. 471-476.

87. Фуксман О. Ю. Побудова антикризової підсистеми управління ліквідністю банку на основі інтегральної оцінки. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2016. Випуск 1, Т.1. С. 411-418.
88. Фусман О. Ліквідність у забезпеченні стабільності банку. *Вісник КНТЕУ*. 2013. № 4. С. 57–68.
89. Холодна Ю., Попова Ю. Особливості регулювання ліквідності комерційних банків в сучасних умовах. *Економічний форум*. 2020. № 1(2). С. 152-156.
90. Христофорова О. Ф., Мінасян М. Т. Ліквідність банківської системи та практичні аспекти її забезпечення в сучасних умовах України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2019. Вип. 36. С. 109-114.
91. Чібісова В. Ю. Проблема забезпечення ефективного регулювання ліквідності банків у сучасних умовах. *Бізнес Інформ*. 2020. № 2. С. 350-357.
92. Шийко В.І. Оцінювання управління ліквідністю банківських установ. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. №12. С.68-74.
93. Щибиволок З. І. Аналіз банківської діяльності : навч. посіб. К. : Знання, 2006. 311 с.